

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з проведення і підготовки
до II етапу Всеукраїнської
студентської олімпіади
серед закладів вищої освіти
III-IV рівнів акредитації
у 2019/2020 н.р.

МИКОЛАЇВ
2020

УДК 657.6

О - 64

Друкується за рішенням науково-методичної комісії обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету від 27.02.2020р., протокол №7.

Укладачі:

Д. В. Бабенко – канд. техн. наук, професор, перший проректор, Миколаївський національний аграрний університет;

Н. В. Потриваєва – д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет;

О.М. Вишневська – д-р екон. наук, професор, декан обліково-фінансового факультету, Миколаївський національний аграрний університет;

Ю. Ю. Чебан – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет.

Рецензенти:

Л.В. Чижевська – д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і аудиту Житомирського державного технологічного університету.

О.А. Петрик – д-р екон. наук, професор, професор кафедри аудиту Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

© Миколаївський національний аграрний університет, 2020

ЗМІСТ

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ОЛІМПІАДИ	6
2.1. Оргкомітет Олімпіади	6
2.2. Журі Олімпіади	8
2.3. Апеляційна комісія Олімпіади	9
2.4. Учасники Олімпіади	10
2.5. Порядок нагородження учасників Олімпіади	11
3. ПРОГРАМА ПРОВЕДЕННЯ ОЛІМПІАДИ	13
3.1. Умови участі в Олімпіаді	13
3.2. Зміст турів Олімпіади	16
3.3. Теми, які використано для формування завдань Олімпіади, та орієнтовні приклади деяких завдань	18
3.4. Оцінка завдань Олімпіади	25
4. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ	27

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 17.12.2019 року № 1580 «Про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади у 2019/2020 навчальному році» Миколаївський національний аграрний університет визначено базовим закладом вищої освіти, в якому організовується й проводиться II етап Олімпіади з дисципліни «Організація і методика аудиту».

Всеукраїнська студентська олімпіада (далі за текстом – Олімпіада) – змагання здобувачів вищої освіти у творчому застосуванні здобутих знань, умінь і навичок, а також у професійній підготовці спеціалістів.

Олімпіада проводиться щороку з метою підвищення якості підготовки фахівців та системного вдосконалення освітнього процесу, активізації освітньо-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти. Основними завданнями Олімпіади є виявлення та розвиток обдарованої студентської молоді, сприяння реалізації її творчих здібностей; стимулювання творчої праці здобувачів вищої освіти, педагогічних та науково-педагогічних працівників; формування кадрового потенціалу для дослідницької, виробничої, адміністративної і підприємницької діяльності; відбір здобувачів вищої освіти для участі у міжнародних олімпіадах.

Олімпіада проводиться з навчальних дисциплін, спеціальностей (напрямів), за якими здійснюється підготовка фахівців з вищою освітою в Україні.

Олімпіада з навчальної дисципліни – це творче змагання студентів з дисциплін циклів гуманітарної, соціально-економічної та природничо-технічної підготовки, які вивчають відповідну дисципліну в поточному році або закінчили її вивчати в минулому році.

Олімпіада розрахована на здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти III–IV рівнів акредитації.

Олімпіада проводиться у два етапи.

I етап – з навчальних дисциплін у закладі вищої освіти серед здобувачів вищої освіти, які в ньому навчаються.

II етап – у базових вищих навчальних закладах з відповідних навчальних дисциплін, перелік яких затверджується наказом Міністерства освіти і науки України.

II етап Олімпіади проводиться з навчальної дисципліни, за якою здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти не менш ніж у 5 закладах вищої освіти України. Кількість здобувачів вищої освіти, які беруть участь в Олімпіаді, має бути не менше ніж 15 осіб у рівній кількості від кожного закладу вищої освіти.

Учасники Олімпіади отримують завдання та надають на них відповіді державною мовою.

2. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ОЛІМПІАДИ

Всеукраїнська студентська олімпіада у 2019/2020 н.р. із дисципліни «Організація і методика аудиту» проводиться з 20 по 22 травня 2020 року на базі обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету між переможцями I-го етапу.

2.1. Оргкомітет Олімпіади

Склад оргкомітету Всеукраїнської студентської олімпіади у 2019/2020 н.р. з навчальної дисципліни «Організація і методика аудиту» затверджений наказом ректора Миколаївського НАУ академіка В.С. Шибаніна від 04.02.2020р. № 14-О.

Склад оргкомітету Олімпіади:

1.	Бабенко Дмитро Володимирович	- канд. тех. наук, професор, академік УАЕК, перший проректор Миколаївського НАУ (голова організаційного комітету);
2.	Усикова Олена Миколаївна	- д-р екон. наук, доцент, в.о директора ННІ економіки та управління Миколаївського НАУ (заступник голови організаційного комітету);
3.	Потриваєва Наталя Володимирівна	- д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Миколаївського НАУ (заступник голови організаційного комітету);
4.	Петрик Олена Анатоліївна	- д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри аудиту Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (член організаційного комітету);
5.	Хуторний Дмитро Володимирович	- віце-президент Всеукраїнської професійної громадської організації «Спілка аудиторів України» (член організаційного комітету);

6.	Сіренко Наталя Миколаївна	- д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Миколаївського НАУ (член організаційного комітету);
7.	Чебан Юлія Юріївна	- канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Миколаївського НАУ (відповідальний секретар).

Оргкомітет базового навчального закладу:

1. Розробляє порядок проведення II етапу Олімпіади.
2. Розробляє програму заходів Олімпіади та забезпечує її проведення у термін, визначений наказом Міністерства освіти і науки України.
3. Організовує зустріч, поселення, харчування, культурно-пізнавальні заходи та від'їзд Учасників.
4. Готує документацію для проведення Олімпіади (програму, методичні рекомендації, листи, бланки протоколів тощо).
5. Проводить реєстрацію Учасників Олімпіади, перевіряє повноваження Учасників.
6. Проводить шифрування та дешифрування робіт Учасників.
7. Здійснює нагородження переможців.
8. Готує довідки–подання на відзначення активних організаторів Олімпіади.
9. Сприяє висвітленню результатів Олімпіади у засобах масової інформації.
10. Надсилає закладам вищої освіти результати участі кожного здобувача вищої освіти.
11. Складає звіт про проведення Олімпіади.

2.2. Журі Олімпіади

Склад журі Олімпіади та апеляційної комісії затверджені наказом ректора Миколаївського НАУ академіка В.С. Шебаніна від 27.02.2020р. № 24-О.

Кількість представників базового навчального закладу в журі не перевищує 50% від загальної кількості членів журі.

Журі Олімпіади:

1. Розробляє та затверджує структуру, зміст завдань та оцінює їх виконання.

2. Перевіряє роботи Учасників та визначає переможців Олімпіади.

3. Аналізує якість виконання здобувачами вищої освіти завдань, виявляє характерні помилки та оцінює рівень їх підготовки.

4. Готує рекомендації щодо вдосконалення освітнього процесу з відповідних дисциплін, напрямів, спеціальностей.

Склад журі Олімпіади:

- Дубініна**
Марина
Вікторівна - д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського НАУ (голова журі Олімпіади);
- Бондар**
Микола
Іванович - д-р екон. наук, професор, декан факультету обліку та податкового менеджменту Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана (заступник голови журі Олімпіади);
- Загородній**
Анатолій
Григорович - канд. екон. наук, професор, професор кафедри обліку і аналізу Національного університету «Львівська політехніка» (член журі Олімпіади);

4. Теловата
Марія
Теодозіївна	- д-р пед. наук, професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Національної академії статистики, обліку та аудиту (член журі Олімпіади);
5. Болгар
Тетяна
Миколаївна	- д-р екон. наук, професор, професор кафедри міжнародних фінансів, обліку та оподаткування Університету імені Альфреда Нобеля (член журі Олімпіади);
6. Давидюк
Тетяна
Вікторівна	- д-р екон. наук, професор, професор кафедри економічного аналізу та обліку Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (член журі Олімпіади);
8. Назарова
Ірина
Ярославівна	- канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Тернопільського національного економічного університету (член журі Олімпіади);
9. Сирцева
Світлана
Володимирівна	- канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Миколаївського НАУ (член журі Олімпіади);
10 Лугова
Ольга
Іванівна	- канд. екон. наук, старший викладач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського НАУ (секретар журі Олімпіади)

2.3. Апеляційна комісія Олімпіади

Апеляційна комісія оперативно розглядає звернення Учасників щодо вирішення спірних питань, пов'язаних з оцінкою виконання олімпіадних завдань. Під час розгляду апеляцій апеляційна комісія має право як підвищити оцінку з апеляційного питання (або залишити

її без змін), так і понизити її у разі виявлення помилок. Рішення апеляційної комісії враховується журі під час визначення загальної кількості балів та підведенні підсумків Олімпіади.

Склад апеляційної комісії Олімпіади:

- 1. Вишневська** - д-р екон. наук, професор, декан обліково-фінансового факультету Миколаївського НАУ (голова апеляційної комісії Олімпіади);
Ольга
Миколаївна
- 2. Петришин** д-р екон. наук, доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Львівського НАУ (заступник голови апеляційної комісії Олімпіади);
Людмила
Петрівна
- 3. Козаченко** - канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Миколаївського НАУ.
Лілія
Анатоліївна

2.4. Учасники Олімпіади

До участі у II етапі Олімпіади допускаються здобувачі вищої освіти четвертого-п'ятого курсів денної форми навчання, які стали переможцями I етапу Олімпіади.

Кількість Учасників II етапу складає не більше п'яти здобувачів вищої освіти від кожного навчального закладу.

Учасники мають право особисто після завершення всіх турів відповідного етапу змагань ознайомитися з оцінкою їхньої роботи та зауваженнями, а також, до підведення остаточних підсумків Олімпіади, звернутися до апеляційної комісії щодо об'єктивності оцінки виконаних ними завдань.

Учасники II етапу Олімпіади мають до 1 березня 2020 року надіслати до Миколаївського національного аграрного університету

на поштову адресу університету та електронну адресу секретаря оргкомітету Олімпіади належним чином заповнену анкету учасника, заяву на обробку персональних даних, а також повинні мати при собі чинний студентський квиток (або залікову книжку) та паспорт.

2.5. Порядок нагородження учасників Олімпіади

Здобувачі вищої освіти, які посіли перше, друге, третє місце в особистому заліку, є переможцями II етапу Олімпіади та нагороджуються дипломами I, II, III ступенів відповідно.

Переможці II етапу Олімпіади затверджуються Наказом Міністерства освіти і науки України та нагороджуються відповідними дипломами.

У разі втрати диплом не поновлюється і дублікат не видається.

Дипломом I ступеня нагороджується Учасник, який набрав не менше 80% (80 балів), II ступеня – 70% (70 балів), III ступеня – 60% (60 балів) від максимально можливої кількості балів (100 балів), що дорівнює 100%.

Кількість переможців не може перевищувати 10% від загальної кількості Учасників. У разі перевищення кількості переможців Оргкомітет залишає за собою право корегування їх кількості при підведенні остаточних підсумків Олімпіади.

Дипломом I ступеня нагороджується лише один Учасник. У разі, якщо однакову кількість балів набрали декілька Учасників, які претендують на нагородження дипломом I ступеня, між ними призначається додатковий тур.

За оригінальний, нестандартний розв'язок олімпіадних завдань,

за високий рівень теоретичних та практичних знань, виявлений під час розв'язання завдання, Учасники змагань можуть бути нагороджені спеціальними дипломами оргкомітету II етапу Олімпіади. Учасники отримують сертифікат Учасника Олімпіади.

Переможці Олімпіади мають право на участь у відповідній Міжнародній студентській олімпіаді.

Ректори закладів вищої освіти мають право заохочувати здобувачів вищої освіти, які посіли призові (I, II, III) місця в Олімпіаді.

Результати проведення II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади затверджуються наказом Міністерства освіти і науки України.

3. ПРОГРАМА ПРОВЕДЕННЯ ОЛІМПІАДИ

3.1. Умови участі в Олімпіаді:

- до участі в II етапі Олімпіади допускаються здобувачі вищої освіти, які у повному обсязі заповнили і вчасно надіслали анкети та заяви на обробку персональних даних Учасників, а також пройшли реєстрацію;

- учасники обов'язково повинні мати при собі **чинні студентські квитки, (або залікові книжки) та паспорти;**

- учасники обов'язково повинні мати при собі **калькулятор, який не є функцією мобільного телефону;**

- виконання однакових для всіх Учасників завдань Олімпіади відбуватиметься в спеціально оформлених завданнях та однаковими кульковими ручками одного кольору;

- час, відведений на виконання завдань, є для всіх Учасників однаковим;

- під час виконання завдань II туру Олімпіади матиме місце реєстрація часу закінчення роботи, який впливатиме на оцінку за умови вірного розв'язання завдань;

- за умови виникнення додаткових питань щодо проведення Олімпіади, Учасники можуть звернутися до затверджених членів оргкомітету, журі, апеляційної комісії.

Здобувач вищої освіти – Учасник Олімпіади повинен:

- володіти законодавчо-нормативною базою та системою регламентів аудиторської діяльності;
- володіти професійною термінологією аудиторської діяльності;
- знати Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг;
- здійснювати організацію і методику аудиту відповідно до чинної законодавчо-нормативної бази та системи регламентів;
- знати види супутніх аудиту послуг та володіти необхідними навичками для організації і методики їх виконання;
- знати норми та принципи Кодексу етики професійних бухгалтерів;
- знати методику й вміти здійснювати зовнішній і внутрішній аудит фінансової та податкової звітності господарюючих суб'єктів, а також окремих об'єктів, класів операцій;
- знати специфіку аудиторської перевірки акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю, малих підприємств, підприємств з іноземними інвестиціями та інших суб'єктів господарської діяльності;
- знати типові помилки й порушення, що виникають в обліковій системі суб'єктів господарювання;
- знати основні напрями та виконувати контроль якості аудиторів (аудиторських фірм);
- знати особливості документального оформлення поточних та підсумкових результатів аудиторської перевірки.

Здобувач вищої освіти – Учасник Олімпіади повинен вміти:

- організовувати роботу аудиторів та аудиторських фірм;
- планувати роботи з аудиту;
- складати програму аудиту конкретних напрямів діяльності суб'єктів господарювання;
- заповнювати запропоновані та розробляти самостійно форми робочих документів аудитора;
- складати Аудиторський висновок (Звіт незалежного аудитора);
- аналізувати фінансово-економічну характеристику підприємства;
- формулювати відповіді на запитання, застосовуючи професійну термінологію, законодавчо-нормативну базу, систему регламентів аудиту;
- обирати правильну відповідь із запропонованих;
- логічно мислити;
- послідовно будувати відповідь;
- вміти висловити власну думку та наводити аргументи щодо обраної позиції;
- вміти тезисно надавати відповідь на поставлене запитання;
- вміти наочно відобразити інформацію;
- відокремлювати головну та (або) необхідну й доцільну інформацію із наведеного її обсягу;
- використовувати інформаційну базу для розв'язання задач перевірки стану ведення обліку.

3.2. Зміст турів Олімпіади

I тур Олімпіади

I тур Олімпіади – заочний. Представлення відповідей на запропоновані питання з використанням методу PRES-формули:

1) Здобувач вищої освіти та ВПГО «Спілка аудиторів України»: можливі напрями співпраці.

2) Професійний скептицизм аудитора.

Матеріали мають бути надіслані на електронну адресу **bomnau@ukr.net** до 10 травня 2020 р.

Кращі за відбором членів журі відповіді будуть розмішені по закінченню Олімпіади на офіційному сайті Всеукраїнської професійної громадської організації «Спілка аудиторів України».

II тур Олімпіади

II тур Олімпіади – теоретичний. Учасник олімпіади має показати знання чинної законодавчо-нормативної бази, системи регламентів, професійної термінології, письмово надаючи відповіді на теоретичні питання. Теоретичні завдання можуть мати різний рівень складності.

III тур Олімпіади

III тур Олімпіади – тестування. Складається із надання відповідей на тестові завдання. Всі Учасники отримують у

програмному забезпеченні /LMS/ Moodle 15 тестових запитань, які є однаковими для всіх Учасників.

Тестові запитання матимуть простий склад: одне питання, чотири варіанти відповіді, одна відповідь є правильною. Відповідей типу «всі відповіді є вірними»; «всі відповіді є невірними» не використано. Може мати місце правильність декількох наданих для вибору відповідей, тоді Учасник має обрати найбільш повну відповідь.

Час, відведений на відповіді завдань III туру Олімпіади, складає 30 хвилин.

Учасники перед початком III туру отримують детальну консультацію щодо входу у систему, процесу надання відповідей, технічних і технологічних особливостей III туру безпосередньо в аудиторіях, знаходячись за ПЕОМ. Час на консультацію не включається до загального часу на тестування.

IV тур Олімпіади

IV тур Олімпіади – практичний. Для формування завдання IV туру використано метод кейсів. Кейс матиме паперовий вигляд та неструктуровану форму (матеріал із значною кількістю даних та можливістю знаходження нестандартного рішення).

Учасникам буде запропоновано вирішити проблемну ситуаційну задачу. Учасники мають дослідити запропоновану ситуацію, визначити сутність проблеми, письмово запропонувати можливі рішення та обрати найоптимальніше з них. Кейси створено на

реальному фактичному матеріалі діяльності підприємства та аудиторської фірми.

3.3. Теми та розділи дисципліни, які використано для формування завдань Олімпіади, вимоги, орієнтовні приклади деяких завдань

І тур Олімпіади

Основні вимоги до кожної з двох відповідей за методом PRES-формули :

1) Обсяг не більше 4-х речень, кожне з яких починається словами:

1-ше речення – «Я вважаю...»;

2-ге речення – «Оскільки...»;

3-тє речення – «Наприклад, ...»;

4-те речення – «Отже, ...».

2) Вимоги до оформлення. Розмір усіх полів – **20 мм**. Гарнітура: Times New Roman, кегль (розмір) **14**, міжрядковий інтервал – **1,5**. Відступ на абзац – **1,25 см**. У лівому кутку – **лише шифр** (не більше двох слів). Через один інтервал - зміст питання. Через один інтервал – **відповідь з чотирьох речень**.

3) Відповіді надсилаються одним листом, який містить три документи:

- документ, який містить ПІБ Учасника, повна назва закладу вищої освіти, шифр (не більше двох слів);

- відповідь на перше питання (шифр та відповідь);
- відповідь на друге питання (шифр та відповідь).

Файли мають бути названі шифром. Наприклад, **Мій аудит** (файл із шифром, ПІБ Учасника, повною назвою ЗВО Учасника); **Мій аудит_1** (файл із відповіддю на перше питання); **Мій аудит_2** (файл із відповіддю на друге питання) .

Критерії оцінки відповіді на запропоноване питання	Оцінка, бали
Дотримання встановлених вимог	1
Відповідність сутності відповіді змісту питання	1
Лаконічність	1
Науковість	1
Креативність	1
Змістовність	1
Наявність фактичних прикладів	2
Висвітлення власної думки	2
Загальна оцінка	10

II тур Олімпіади

Теоретичні завдання різної форми (відповідь на запитання, заповнити пропуски, відновити твердження, висловити власну думку тощо) відповідно до переліку тем, які зазначено більшістю закладів вищої освіти, а саме:

Система регламентів аудиторської діяльності та аудиту фінансової звітності в Україні.

Організація діяльності і контроль якості роботи аудиторської фірми і праці аудиторів.

Методика виконання завдання з аудиту окремих компонентів (статей) фінансової звітності.

Організація процесу аудиторської перевірки фінансової звітності та її інформаційного забезпечення.

Організація і методика аудиту установчих документів.

Організація і методика аудиту власного капіталу.

Організація і методика аудиту необоротних активів.

Організація і методика аудиту запасів та готової продукції.

Організація і методика аудиту грошових коштів.

Організація і методика аудиту дебіторської заборгованості.

Організація і методика аудиту праці та її оплати.

Організація і методика аудиту зобов'язань та кредиторської заборгованості.

Організація і методика аудиту оподаткування діяльності суб'єктів господарювання.

Організація і методика аудиту витрат діяльності.

Організація і методика аудиту доходів і фінансових результатів.

Організація і методика аудиту фінансової звітності.

Особливості організації і методики аудиту фінансової звітності малих і середніх підприємств.

Завершення аудиторської перевірки та узагальнення результатів аудиту фінансової звітності.

Внутрішній аудит суб'єктів підприємницької діяльності.

III тур Олімпіади

Включено тестові завдання, що вимагають теоретичних знань та практичної підготовки з аудиту, Міжнародних стандартів аудиту,

контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (від 21.12.2017 р. № 2258-VIII) та інших нормативних документів.

Наприклад,

Питання 1. «Відповідно до закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» замовник аудиту фінансової звітності - це»:

Відповіді:

- а) юридична або фізична особа, яка відповідно до законодавства зобов'язана або має право замовляти аудиторські послуги – **правильна відповідь**;*
- б) юридична або фізична особа, яка відповідно до законодавства зобов'язана або має право замовляти аудит;*
- в) юридична особа, яка відповідно до законодавства зобов'язана або має право замовляти аудиторські послуги;*
- г) юридична або фізична особа, яка відповідно до законодавства має право замовляти аудиторські послуги.*

Питання 2. «Відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» інформація є суттєвою, якщо»:

Відповіді:

- а) вартісне визначення такої інформації суттєво перевищує вартість активів підприємства;*
- б) пропуск або неправильне відображення такої інформації може вплинути на економічні рішення користувачів, прийняті на основі фінансових звітів - **правильна відповідь**;*
- в) пропуск або неправильне відображення такої інформації може вплинути на облікові оцінки управлінського персоналу;*
- г) поняття суттєвості інформації визначено обліковою політикою підприємства.*

Питання 3. «Відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» аудиторська фірма – це»:

Відповіді:

а) юридична особа, створена відповідно до законодавства, яка здійснює виключно аудиторську діяльність юридична та (або) особа, яка здійснює виключно аудиторську діяльність - **правильна відповідь**;

б) юридична особа, створена відповідно до законодавства, яка здійснює аудиторську діяльність;

в) юридична особа, створена відповідно до міжнародних стандартів аудиту, яка здійснює аудиторську діяльність;

г) юридична особа, створена відповідно до міжнародних стандартів аудиту, яка здійснює виключно аудиторську діяльність.

IV тур Олімпіади

Містить завдання кейсу за алгоритмом проведення аудиторської перевірки фінансової звітності підприємства аудиторською фірмою. Завдання можуть включати вихідні дані у вигляді форм фінансової звітності, витягу з наказу про облікову політику, статутних документів, результатів внутрішнього аудиту; результатів зовнішнього контролю; витяги даних аналітичного та синтетичного обліку за об'єктами обліку з вимогами по виконанню наступних процедур:

- аналізувати умови та формулювати процедури домовленості про проведення аудиторської перевірки;

- надавати оцінку стану обліку відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також затвердженої облікової

політики; визначати мету виконання процедур і перелік виконаних процедур; оформляти результати перевірки у робочих документах;

- визначати з посиланням на відповідні МСА перелік питань та аудиторські процедури, які доцільно застосовувати аудитору для отримання розуміння систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю; складати тести оцінки;

- аналізувати та визначати можливість і доцільність використання результатів внутрішнього аудиту для того, щоб модифікувати характер та (або) строки виконання або зменшити масштаб аудиторських процедур, які мають бути виконані під час проведення аудиту фінансової звітності підприємства; складати тести оцінки;

- аналізувати загальне використання кодексу етики професійних бухгалтерів;

- аналізувати можливість виникнення загроз порушення принципів етики аудитора та запропоновувати заходи щодо їх попередження та запобігання;

- аналізувати та розрахувати межі суттєвості помилок для всієї фінансової звітності та для окремих її статей (відповідно до МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту»);

- аналізувати всі види помилок;

- за даними фінансової звітності суб'єкта господарювання на 31 грудня умовного року порівнювати його показники з даними обліку та на підставі результатів цього порівняння сформулювати питання з виявлених проблем, що можуть бути покладені в основу запитів до вищого управлінського персоналу, використання роботи

внутрішніх аудиторів, залучення незалежних експертів; результати узагальнювати в робочих документах;

- за наведеними ситуаціями в розрізі об'єктів обліку описувати аудиторські процедури, якщо недотримання вимог законодавчих та нормативних актів ідентифіковане або підозрюється; навести ознаки недотримання таких вимог, здійснювати розрахунок ідентифікованих викривлень шляхом заповнення розробленого власноруч робочого документа, за необхідності - надавати рекомендації щодо виправлення помилок в обліку і описувати їх вплив на достовірність показників (з конкретизацією та обґрунтуванням) відповідних форм фінансової звітності. Пропонується, головним чином, розгляд ситуацій за об'єктами, операціями з якими мають місце у діяльності переважної більшості суб'єктів господарювання, наприклад грошові кошти, основні засоби, нематеріальні активи, розрахунки з покупцями і замовниками, розрахунки за виплатами працівникам, відображення та розподіл прибутку тощо – відповідно до переліку тем, які зазначено більшістю закладів вищої освіти, а саме:

Система регламентів аудиторської діяльності та аудиту фінансової звітності в Україні.

Організація діяльності і контроль якості роботи аудиторської фірми і праці аудиторів.

Методика виконання завдання з аудиту окремих компонентів (статей) фінансової звітності..

Організація процесу аудиторської перевірки фінансової звітності та її інформаційного забезпечення.

Організація і методика аудиту установчих документів.

Організація і методика аудиту власного капіталу.

Організація і методика аудиту необоротних активів.

Організація і методика аудиту запасів та готової продукції.

Організація і методика аудиту грошових коштів.

Організація і методика аудиту дебіторської заборгованості.

Організація і методика аудиту праці та її оплати.

Організація і методика аудиту зобов'язань та кредиторської заборгованості.

Організація і методика аудиту оподаткування діяльності суб'єктів господарювання.

Організація і методика аудиту витрат діяльності.

Організація і методика аудиту доходів і фінансових результатів.

Організація і методика аудиту фінансової звітності.

Особливості організації і методики аудиту фінансової звітності малих і середніх підприємств.

Завершення аудиторської перевірки та узагальнення результатів аудиту фінансової звітності.

Внутрішній аудит суб'єктів підприємницької діяльності.

3.4. Оцінка завдань Олімпіади.

При визначенні оцінки в балах кожного завдання I, II, III та IV турів Олімпіади враховується:

- дотримання всіх вимог до поставлених завдань;
- обсяг вірно виконаного завдання;

- відсутність виправлень;
- акуратність складання і заповнення завдання;
- логіка та послідовність виконання завдань;
- вибір оптимального вирішення завдання;
- використання останніх змін законодавчо-нормативної бази і

посилання на них;

- творчий підхід до виконання поставлених завдань;
- самостійність у виконанні;
- володіння професійною термінологією;
- конкретність відповіді відповідно до поставленого запитання.

Сумарну оцінку завдань чотирьох турів Олімпіади наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 Оцінка завдань трьох турів Олімпіади в балах

Тур Олімпіади	Характеристика	Максимальна загальна оцінка
I тур заочний	Оцінка повноти та змістовності виконання завдання	20 балів
II тур теоретичний	Оцінка повноти та правильності виконання завдання	20 балів
III тур тестування	20 тестових запитань, правильна відповідь на кожне – 1 бал.	20 балів
IV тур практичний	Оцінка повноти та правильності виконання завдання	40 балів
II етап Олімпіади		100 балів

4. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо проведення аудиту фінансової звітності кредитних спілок відповідно до Міжнародних стандартів аудиту : Рішення Аудиторської палати України від 01 листопада 2012р. № 260/6 / Аудиторська палата України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr_02230-12 (дата звернення: 14.02.2020).

2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутні послуг. Видання 2015 року. URL: <http://www.apu.com.ua> (дата звернення: 14.02.2020).

3. Про затвердження Положення з національної практики аудиту 1 «Особливості узгодження умов завдання з обов'язкового аудиту та укладання договору про проведення обов'язкового аудиту з врахуванням вимог національного законодавства» : Рішення Аудиторської палати України від 27 вересня 2007 р. №182/4 / Аудиторська палата України. URL: <http://www.apu.com.ua/rishennya-apu/505-2013> (дата звернення: 14.02.2020).

4. Про Положення про моніторинг практики аудиторської діяльності : Рішення Аудиторської палати України від 24 вересня 2015 р. № 315/7.1 / Аудиторська палата України. URL: <http://www.apu.com.ua/kontrol-yakosti> (дата звернення: 14.02.2020).

5. Про затвердження Положення про постійне удосконалення професійних знань аудиторів України : Рішення Аудиторської палати України від 04 квітня 2013 р. № 266/8 / Аудиторська палата України. URL: [http://www.apu.com.ua /udoskonalennya-profesijnikh-znan-auditoriv-ukrajini](http://www.apu.com.ua/udoskonalennya-profesijnikh-znan-auditoriv-ukrajini) (дата звернення: 14.02.2020).

6. Про затвердження Порядку застосування до аудиторів (аудиторських фірм) стягнень за неналежне виконання професійних обов'язків : Рішення Аудиторської палати України від 15 листопада 2007 р. №184/4 / Аудиторська палата України. URL: <http://www.apu.com.ua> (дата звернення: 14.02.2020).

7. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення: 14.02.2020).

8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. №996–XIV Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.kiev.ua> (дата звернення: 14.02.2020).

9. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 05 жовтня 2017 р. № 2164-19 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2164-19> (дата звернення: 14.02.2020).

10. Про Перелік послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми) : Рішення Аудиторської палати України від 22 грудня 2011 р. № 244/14 / Аудиторська палата України. URL: <http://www.apu.com.ua/files/temp/1104427596.doc> (дата звернення: 14.02.2020).

11. Журнал «Аудитор України». URL: <http://www.auditorukr.com.ua/journal/current/> (дата звернення: 14.02.2020).

12. Журнал «Незалежний аудитор». URL: <http://nrv.n-auditor.com.ua/ua/zhurnal?n=23&page=1> (дата звернення: 14.02.2020).

Навчальне видання

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ

Методичні рекомендації

Укладачі:

Бабенко Дмитро Володимирович
Потривасєва Наталя Володимирівна
Вишневська Ольга Миколаївна
та ін.

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 2,4.

Тираж 100 прим. Зам. № __

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.